

פוסנציאלים, נאנח כריסטיאן ז'אק כלפיהם: נתקשר אתכם!

„אוקיי, נתקשר עמך.“
 „השם?“
 „רפי שחר, אסתר גרינברג, הלל נאמן, שלמה פז, פנינה גרי, עודד קוטלר...“
 „אוקיי נתקשר אתכם.“

אולם לא כולם היו שמות ידועים. דמות גבר ענקית נכנסה לפתע לחדר, הציגה את עצמה בפני הבמאי: מוסה דהאן. כריסטיאן התרשם מאוד מהגוף ומהפנים: „מה ה' ג' בה שלך?“ „מטר שמונים ושבע“, השיב מוסה, ימאי, מתושבי כסית הידועים. „יש לך צילום?“ שאל ז'אק. מוסה שלף את ארנקו והוציא מתוכו תמונה דהוייה. כריסטיאן יאן ז'אק הודיע: „מי צילם תמונה נוראה זו?“ מוסה לא יודע חוכמות. הוא הצביע על מתי רז, איש אולפני הסרטה שניצב בחדר: „זה האיש.“ כריסטיאן לא יכול היה להתאפק, הגיש את התמונה לצלם הסרט הצרפתי שישב בסניף החדר: „זה לא פור' טומסון“ — אלא פוטו מתי. מתי עצמו, נרגש נורא מההתעניינות בו, שלף תמונה של בתו הקטנה והציגה בגאווה בפני ז'אק: „זה פוטו מתי וגם פרודוקציה מתי.“ מוסה התחיל לחשוש שמא התמונה הלא טובה תכשילו, הסביר מיד לכריסטיאן: „אבל יש לי בבית עוד תמונות. תמונה אחת של כל הפיגורה, ויש לי גם כמה תמונות עם החברה הקודמת שלי.“

„אוקיי, נתקשר עמך.“

כוכב במוסר

מתי רז, שיהיה מנהל הייצור של ה'סרט', הכניס אחת מחוץ לתור. היתה

• מצלמה אוטומטית בה מצלם המצלום את עצמו.

והאיש הצעיר שהצטלם בבגדים, כדי ל' הוכיח כי הטענה שהם מתאימים לתפקיד בסרט מבוססת על ערכים של ממש, חשבו כי יתקבלו בתרועות וינשאו על כפיהם. לעומת זאת נתקלו בכניסה למלון דן ב' שורה ארוכה של מועמדים אחרים, שנשאו בלבם את אותם חלומות הפז. וזכרים את הבדיחה המפורסמת על הר' שלה מאוסטרופולר שצעק באמצע כיכר העיר: „כל מי שרוצה לאכול דגים ממך לאים יבוא אלי הביתה בשבת.“ וכאשר נאספו מאות בפתח ביתו, ותבעו את הדגים המובטחים אמר להם הא: „רציתי רק ל' דעת כמה אנשים בעיירה רוצים דגים מ' מולאים.“ כריסטיאן ז'אק יכל עתה לשמש בשקט גמור מרכז של בדיחה דומה. הוא אמנם לא יהפוך ישראליים רבים לכוכבי קולנוע, אולם לעומת זאת הוא יודע עתה בודאות כמה ישראלים רוצים להיות כאלה. אין כמעט שחקן תיאטרון, החל בשחקני התיאטרון הלאומיים, וכלה בחברי החוגים הרמטיים של הגמנסיות, שלא הציג את עצמו כמועמד. קומיקאים ושחקני אופי, ל' צנים וזמרים, נערות-זוהר ובמחילה מכבוד כל אלה, גם כמה נערות-ירחוב, כולם היו שם.

כל אחד חיכה שעה ארוכה עד שניתן האות, והוא הובל על פני המסדרונות המ' רופדים של מלון דן, אל קודש-הקדשים שם ישב כריסטיאן הגדול, בעצם רק מעטים יודעים שזה לא שמו האמיתי כלל. יש לו שם גדול ומסובך שקשה לזכור אותו, ו' כריסטיאן ז'אק הוא הכינוי המחתרתי שלו בעת המלחמה בכובש הנאצי.

קודש-הקדשים של כריסטיאן ז'אק היה חדר 105 במלון דן. חדר צר, מיטה כפולה, שולחן קטן ומספר כסאות, ותמונה המראה חלוצים קוצרים תבואה אדומה. האור היה עמום ועשן הסיגריות היקרות שעמד ב' חלל החדר, הוסיפו לרושם כי הנה זהו המקום בו יתרחצו גורלות. כריסטיאן עצמו, כחוש ודק-כתפיים, ישב בחולצה מרושלת ובסנדלים פתוחים וחיך בלבביות אל כל מועמד שנכנס, מי בפיק-בוכים ומי ב' שחצנות. על המגורה העומדת שליו השולחן היה תלוי מעיל בצבע בז', מעילו של הצלם הצרפתי טאטר, שיהיה הצלם הראשי בסרט. הצלם עצמו ישב בקצה המיטה, כתב בקדח' תנות רשימת הוראות לצלמים העוזרים של אולפני הסרטה.

לעומת התפאורה המרשימה היה הראיון עם הבמאי הגדול מאכזב יותר לגבי רוב המרואיינים. התהליך היה קצר מאוד. כמה מהמרואיינים, שבנו מגדלי חלומות על ראיונם הנכסף עם הבמאי המפורסם, שי' ננו לעצמם סקסטים שלמים של תשכחות עצמיות והלצות כדי למשוך את לבו, לא הסתירו את מבוכתם אחרי הראיון הקצר. אחרים נשארו תקועים במקום פעיריפה ו' היה צורך ברמז כדי לסלקם מהחדר. אח' רים העלו חיוך של מרידות על פניהם: „זה הכל? באמת לא היה כדאי.“

כריסטיאן רק הביט באיש היושב לפניו ובתמונותיו שהיו בידו והיטחה בין ה' שניים. „מהו סוג המשחק שבו אתה מת' עניין?“ היתה השאלה השיגרתית הראשונה, ואחרי התשובה בא עוד משפט אחד בלבד: „אוקיי, נתקשר עמך.“ וכך בא מתח ה' שעות של רוב המרואיינים לידי התפרקות תוך דקה או שתיים.

★ ★ ★

„אוקיי, נתקשר אתך!“

כריסטיאן ז'אק מדבר רק צרפתית, יודע מעט מאוד אנגלית. אולם רוב המרואיינים אינם יודעים מלה צרפתית. משום כך התנהלה השיחה ביניהם באמצעות מתורגמן, שהיה על פי רוב, איחאן לנגיל, במאי אילפני ההסרטה ועוזר-הבמאי של ז'אק. המרואיינים עברו בשרשרת ארוכה.

„השם?“

„עקב בן-סירה, משחק ברביעיית מועדון התיאטרון.“

„יש לך תמונות של עצמך?“

„כן. תמונות רנטגן.“

„אוקיי, נתקשר עמך.“

„השם?“

„עליזה כהן. יש לי נסיון בקולנוע. שי' חקתי בסרט דן וסעדיה. הייתי קיבוצניקית אז לקחו אותי. אני מאוד פוטוגנית. הייתי כמה שנים ב'שובי-משלט בננג ובקיסריה.“

זו תקוה שמש, הטלפונאית של ידיעות אחרונות. לא שיחקה בתיאטרון אבל הק' ריאה פעם קטע בבית-הספר. כריסטיאן רצה תמונות. מתוך נרתיק פלסטיק של חברת תעופה הוציאה תקוה חבילת תמונות, בחרה מהן שתיים והגישה לבמאי. כריסטיאן ה' דעזע שוב. תמיד הוא מודעזע. „זאת את? האיומות האלה? אני מתפלל שהמסרטה עוד לא עזרה איתך בגללך.“

תקוה לקחה את זה ברצינות: „אף פעם לא הראיתי לשוטרים את התמונות האלה.“ הבמאי ביקש ממנה לחפש תמונות טובות יותר. תקוה פיזרה את כל תמונותיה על השולחן. „אוללה“, אמר ז'אק, „אני רואה שהבאת את כל המשרד עמך. אוקיי, נתקשר אתך.“

אחרי תקוה נכנס היה קילוס, הבמאי ה' ישראלי ממוצא אמריקאי. לא, הוא אינו

החור לעולם הכוכבים

בכניסה לחדרו של כריסטיאן ז'אק במלון דן, ממתינים המרואיינים ב' קוצר-רוח לרגע בו יקראו להיכנס פניהם. מימין נראית השחקנית מרק'ב שביקשה תפקיד עבור בנה, ומשמאל נראית בתו של השחקן טימן, שבאה בלחיית אמרגן מיוחד העומד מונח.

רוצה תפקיד. אבל הוא הביא עמו את אשתו, ובמשך שעה ארוכה הוא מנסה לשכנע את כריסטיאן ז'אק לברוק את מעלותיה. דרך' אגב הוא מתעניין אם אין גם איזה תפקיד קטן בשבילו. כריסטיאן חושב קצת. „יש דהקא איזה תפקיד של קצין אוי"ם דרום אפריקאי.“ היי מתלהב. תוך דקות ארוכות הוא מספר את נסיונו הרמטי. הוא גם קרא בעתון שבן גוארה האמריקאי עומד לקבל את התפקיד הראשי בסרט. זה דהקא טוב, כי הוא היה חבר שלו. יחד למדו ב' אקטורט סטודיו.

כריסטיאן מקשיב בסבלנות. הוא אינו אומר כי הידיעה על בן גוארה בעתון היתה מופרכת, מנסה לדחות את היי קילוס ב' צורה אלגנטית: „כן, אבל אתה יקר מדי.“ הגזבר של הבימה היה צריך לראות את היי באותו רגע: „לא, לא, אני לא כל כך יקר.“ „אוקיי, נתקשר אתך.“

לא כולם באים לבד. בתו של השחקן יעקב טימן, עלמה שחרחורת בעלת פנים רציניים, באה עם מלחה — אדם שעל כר' טיס הביקור שלו רשם התואר רבי-הרושם: „משה בטר — אמרגן לדיפלומטים ותיירים.“ בטר ליחה את העלמה הצעירה כל הומן, ני' סה לעודדה בשעת ההמתנה הארוכה, נכנס עמה לראיון עם הבמאי. לא, היא איננה שח' קנית, אבל לעומת זאת האבא שלה שחקן, אתמול ראיתם אותו במועדון התיאטרון. היא היתה בחוגים דרמטיים, יודעת לעצב תפקיד די אופי.

האמרגן לדיפלומטים הרגיש כי כריסטיאן ז'אק אינו מתלהב ביותר. „אתם רוצים אולי בחורות נוספות?“ איחאן לנגיל מסביר ב' קיצור: „תימניות. דרושה לגו תימניה.“ „אולי ערביה?“ ניסה בטר את מזלו, „יש לי ערביה אחת מצרפת, נהדרת, כמעט כמו תימניה.“ „אוקיי, נתקשר אתך.“

אחרי נכנס יעקב (מיישה וינטלסור) בודו. „תגידו לו שאני קוני למל, זה יספיק.“ כריסטיאן לא מבין את הבדיחה. בודו מנסה להתלוצץ: „תגידו לו שאני בא בחשבון רק לתפקיד הראשי.“ „אוקיי, נתקשר עמך.“ בסוף בס' נכנסה עוד אשה אחת. היא טילפנה כל היום וביקשה פגישה אישית לבד עם כריסטיאן ז'אק. כשנכנסה לחדר נמ' תחה על פני כולם הבעה של תמיהה. היא לא היתה נערה צעירה, אם אפשר להתבטא בעדינות. היא נראתה מבוגרת הרבה יותר מ' 42 שנותיה. מסורבלת ומקוממת, שיני' זהב וחיוך מצטדק. היא עולה חדשה. פעם היתה שחקנית תיאטרון בקראקוב. לפני שנ' תיים באה ארצה. קיבלה איזה תפקיד קטן באופרה. לתיאטרון לא נותנים לה להיכנס. לא מבינים אותה. היא לא באה בשביל עצ' מה. יש לה בן. בן 14, אבל נראה כמו בן 18. אם רוצים אפשר שייראה גם בן 19. הוא מאוד מוכשר. אבל אסור לספר לו שהציעו אותו לתפקיד בסרט. הוא נורא יכעס. הוא כזה עדין נפש. הנה התמניה. אין לה כסף כדי לחנך אותו, אבל תפקיד בסרט יעזור לו. אולי לא בסרט הזה דהקא. הוא מתאים גם לסרטים אחרים. הוא נמצא במוסד במגדיל. אולי הבמאי הנכבד יכול לבוא לשם לבחון אותו.

כריסטיאן רק ניענע בראשו. „אוקיי, נת' קשר אתך.“ אבל זה עוד לא הסוף. עוד בקשה קטנה. אם יהיה מקום, אולי אפשר למצוא תפקיד קטן גם בשבילה. ז'אק אומר לרשום אותה. מקרה סוציאלי. יתקשרו אותה. יומו של הבמאי הגדול נגמר. כמה עש' רות חלומות הונחו לרגליו על השטיח האפור במלון דן? אין דבר. יתקשרו אתם.